

Rajoy guanya; Zapatero, més feble

- L'èxit gallec reforça el successor d'Aznar a l'hora, inajornable, de depurar el PP

ANTONIO PAPELL, periodista

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 3.03.09

Un any després de la seva segona derrota en les eleccions generals, Mariano Rajoy ha aconseguit a Galícia la seva primera victòria electoral, diàfana i indiscutible, que ha comptat amb la seva intensa implicació personal sobre el terreny. No hi ha dubte que, malgrat que l'eufòria que va esclatar en el Partit Popular s'haurà de matisar immediatament, perquè ressorgiran jurídicament i políticament els greus problemes oberts en el si del Partit Popular, l'èxit gallec de Núñez Feijóo consolida el lideratge del successor de José María Aznar i el reforça a l'hora, inajornable, de depurar internament amb mà de ferro el partit i d'exigir comptes pels escàndols oberts.

Amb tot, el ritme de la política és vertiginós, i els aplaudiments d'avui es podrien convertir en dures crítiques demà si el PP no aconseguís imposar-se en les eleccions europees del juny.

En l'opinió pública profunda de Galícia, va anar adquirint cos a poc a poc la percepció que el bipartit gallec no s'havia consolidat, i aquesta impressió ha acabat d'adquirir entitat durant la campanya electoral, en què Rajoy, des de la Galícia rural, i Feijóo, des de la Galícia urbana, han aconseguit engendrar un tomb polític decisiu. Certament, l'estranya coalició entre socialistes i nacionalistes no era fàcil de gestionar, però el

desastre ha estat més greu del que es podia suposar: hi ha hagut en realitat dos governs paral·lels, el de Touriño i el de Quintana, i, com que s'han portat a terme reformes radicals amb escàs suport social, no s'ha aconseguit produir una modernització harmònica de la política i de la regió. El socialisme ha de reflexionar sobre la inconsistència d'alguns pactes amb nacionalistes insolvents que, com en aquest cas, encara mantenen una grinyolant veta radical.

La pèrdua de Galícia, que esquitxa directament el vicesecretari del PSOE, José Blanco, i el debilita a Ferraz, constitueix el primer contratemps greu de Rodríguez Zapatero des del desencadenament de la crisi econòmica, que de ben segur no ha estat un factor neutral en la formació de la voluntat col·lectiva. Era d'imaginar que la recessió generaria aquestes conseqüències, com ho és també que, si el Govern afronta la depressió amb solvència i aconsegueix remuntar la crisi amb energia abans del 2012, recuperarà les cotes de popularitat perdudes.

A Euskadi, en canvi, la victòria del constitucionalisme gràcies a un ascens espectacular del PSE-PSOE pot permetre una alternança que per a molts és un assumpte de salubritat pública. El nacionalisme ha estat governant Euskadi durant gairebé 30 anys ininterromputs, i la possibilitat de canvi obre expectatives il·luminadores a una societat que, almenys en part, ha arribat a veure el Partit Nacionalista Basc com un insubstituïble i perenne moviment nacional.

És previsible que Patxi López formi un Govern monocolor en minoria, recolzat en la investidura pel PP i potser --si no obté l'escó 25 amb el vot de l'emigració-- per UPD, el partit de Rosa Díez, i que aconseguirà la governabilitat mitjançant suports puntuals de les minories. En les

pròximes setmanes assistirem a l'escenificació d'aquest acord, que tampoc serà senzill d'obtenir.

PERÒ HI HA una altra dada estimulante en els resultats bascos: l'espectacular ascens d'Aralar, el partit independentista que rebutja la violència, que ha passat d'un escó a quatre. És evident que una part dels votants de l'esquerra abertzale no han acceptat la consigna d'ETA a favor del vot nul --que només ha arribat al 8,8%, 50.000 votants menys que els que va obtenir el PCTB-- i han optat per recolzar aquesta opció pacífica que representa la negació del terrorisme. Uns 35.000 vots del magma que donava suport a la il·legalitzada Batasuna han ingressat a la democràcia.

L'èxit de López, que el convertirà probablement en lehendakari i deixarà el Partit Nacionalista Basc (PNB) a l'oposició, reforça objectivament el partit socialista, que governarà una comunitat autònoma més, però tindrà un gust agredolç per al Govern de Zapatero, que perdrà així un valuós soci al Congrés dels Diputats. Com és conegut, el PSOE és a set escons de la majoria absoluta a la Cambra baixa, de manera que els sis diputats del PNB li permetien tirar endavant la majoria de les propostes. Ara, davant la previsible irritació dels nacionalistes bascos, Zapatero no tindrà cap més remei que buscar altres aliats. Convergència i Unió és l'única força parlamentària capaç d'aportar la governabilitat necessària al PSOE a Madrid, però les circumstàncies polítiques de Catalunya són, en aquest aspecte, semblants a les basques: també CiU, després de guanyar les eleccions com el PNB, s'ha vist relegada a l'oposició perquè el PSC-PSOE, segona força a la comunitat autònoma, ha optat per altres aliances.

NO LI SERÀ gens fàcil a Zapatero resoldre aquesta contradicció perversa, que s'accentuarà si Rajoy manté la línia centrista de moderació i diàleg que ha adoptat després del congrés de València. Durant la legislatura passada, la radicalització del PP llançava els nacionalismes perifèrics moderats als braços del PSOE al Parlament. Ara, en canvi, en aquestes noves circumstàncies, el socialisme haurà d'optar, perquè no sembla gaire raonable governar amb nacionalismes radicals a les comunitats autònomes i rebre el suport dels nacionalismes moderats al Parlament espanyol.